



T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı: 1190S
Tarih: 23.02.2021

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
KÜTÜPHANE VE ARŞİV
HİZMETLERİ BAŞKANLIĞI
Tarih: 23/02/2021 10:41
Sayı: E-120.10- 0783360
II I I I I I I I I I I I I I I I I

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

1999'da Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü (UNESCO) tarafından anadili hakkını, çok dilliliği ve kültürel çeşitliliği desteklemek, anadilinin kullanımı ve geliştirilmesinin önündeki yasal engelleri kaldırmak ve anadili öğrenim hakkına dikkat çekmek amacıyla 21 Şubat Uluslararası Anadili Günü kabul edilmiş, anadili ve anadilinde eğitim hakkı güvence altına alınmıştır.

Aradan geçen 22 yılda Türkiye'de konuşulan ve yok olma tehlikesiyle karşı karşıya olan veya kırılgan kategoride yer alan 18 dilin korunması ve yok olmalarının önüne geçilmesi için hala gerekli anayasal düzenlemeler yapılmamış ve anadili hakkı önündeki engeller kaldırılmamıştır. Anadili hakkının Türkiye'de konuşulan tüm diller için uygulanması için gerekli tedbirlerin alınması ve kültürel çeşitliliği ve çok dilliliği desteklemek amacıyla Anayasanın 98. ve TBMM İç Tüzüğü'nün 104. ve 105. maddeleri uyarınca Meclis araştırması açılması için gereğini arz ve teklif ederim.


Ebru GÜNAY

Mardin Milletvekili

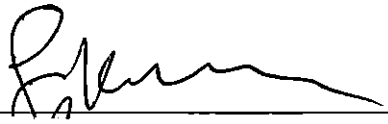
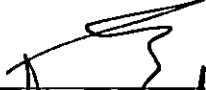
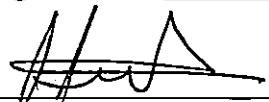
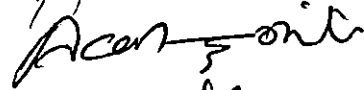
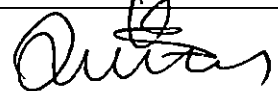
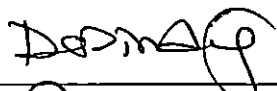
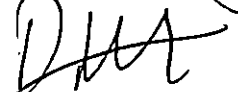
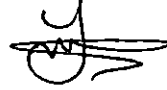
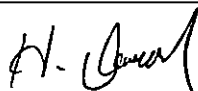
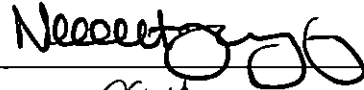
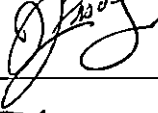
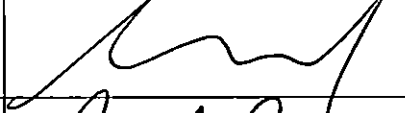
GEREKÇE

Birleşmiş Milletler (BM) Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü (UNESCO), 1999 yılında kültürel çeşitliliği ve çok dilliliği desteklemek amacıyla 21 Şubat'ı Dünya Anadili Günü ilan etmiştir. İlk kez 2000 yılında, dünya çapında kültürel çeşitliliği ve çok dilliliği desteklemek amacıyla kutlanmaya başlanan Dünya Anadili Günü kültürel olarak çok çeşitli olan Türkiye açısından oldukça önemli bir anlam içermektedir. Zira UNESCO raporuna göre Dünya'da 2500, Türkiye'de ise 18 dil kaybolma tehlikesi ile karşı karşıyadır. Türkiye'de konuşulan ve yok olma tehlikesiyle karşı karşıya olan Ubik, Mlahso ve Kapadokya Yunancası neredeyse yok olmuş durumdadır. UNESCO'nun raporuna göre; Adigece, Abhazca, Kabar-Çerkes dilleri ve Kürtçenin Zazaki lehçesi de kırılgan diller kategorisinde yer almaktadır. Bu yıl 22'inci yılı kutlanan Dünya Anadil Günü; Kürtçe, Arapça, Lazca, Ermenice, Hemşince, Çerkezce, Çeçence, Süryanice gibi dillerden olan milyonlarca bireyin kendi anadillerinden koparıldığı, kendi anadilleriyle eğitim göremediği bir ortamda kutlanmıştır ve Dünya Anadili Günü'nde Türkiye'de büyük bir insan hakkı olan anadilinde eğitim hakkı kısıtlanmış ve bu politika soncunda adeta bir diltırım süreci yaşanmaktadır.

Anadilin kullanımının engellenmesi toplumun tüm bireylerini değişik boyutlarda etkilese de, bu durumdan en fazla etkilenen kesim kuşkusuz çocuklar olmaktadır. Gerek dilbilimi, gerekse eğitim bilimleri açısından anadilin önemi ve gerekliliğinin yanı sıra, anadilin pedagojik ve insanî boyutunun sürekli geri plana itilmesinin en acı sonuçlarını çocuklar yaşamaktadır.

BM ve Avrupa Konseyi başta olmak üzere birçok uluslararası kurum ve kuruluşa üye ülkelerin imzaladıkları sözleşme ve anlaşmalarda anadili ve anadilinde eğitim hakkı güvence altına alınmıştır. Birleşmiş Milletler Genel Kurulunun 18 Aralık 1992 tarihli ve 47/135 sayılı kararınca anadil konusunda taraf devletlere anadilde eğitimin bir hak olduğu sorumluluğu yüklenmekte ve eğitimde fırsat eşitliğinin yaratılması yükümlülüğü verilmektedir. Ancak Türkiye Anadili Haklarına dair BM bildirisini kabul etmesine rağmen anadili ile ilgili çekincelerini hala kaldırmamıştır. Bu durum anadilinde eğitim hakkı başta olmak üzere, kültürel çeşitliliği koruma ve geliştirme ile ilgili taraf olunan uluslararası anlaşmaların ihlal edilmesidir.

Türkiye'de konuşulan tüm dillerin kamusal alanda kullanımına imkan sağlanması, yok olma tehdidi altındaki veya kırılgan kategorideki dillerin koruma altına alınması için somut adımların atılması, anadili çalışmalarına ilişkin üniversite birimlerinin yaygınlaştırılması ve var olan birimlerin güçlendirilmesi ve en önemlisi Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin anadiline ilişkin 3 maddesine konulan çekincenin kaldırılması ve anadiller için gerekli tüm düzenlemelerin yapılması amacıyla bir araştırma komisyonu kurulmasını arz ve teklif ederim.

1	FATMA KURTULAN	MERSİN	
3	GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT	MUŞ	
4	SIDIK TAŞ	SİİRT	
5	NURAN İMİR	ŞIRNAK	
6	HÜSEYİN KAÇMAZ	ŞIRNAK	
7	ALİCAN ÖNLÜ	TUNCELİ	
8	MUAZZEZ ORHAN IŞIK	VAN	
9	MURAT SARISAÇ	VAN	
10	DERSİM DAĞ	DİYARBAKIR	
11	DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR	AĞRI	
12	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	
13	ZÜLEYHA GÜLÜM	İSTANBUL	
14	HASAN ÖZGÜNEŞ	ŞIRNAK	
15	NECDET İPEKYÜZ	BATMAN	
16	OYA ERSOY	İSTANBUL	
17	TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ	ADANA	
18	ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU	KOCAELİ	
19	RIDVAN TURAN	MERSİN	
20	SAİT DEDE	HAKKARİ	